

HỘI THẢO PHÒNG TRÁNH RỦI RO TRONG GIAO THƯƠNG QUỐC TẾ

Góc nhìn từ người trong cuộc

08:30 - 11:30 | **27.10.2022**

CHUYÊN GIA

ÔNG VŨ XUÂN HƯNG

Trưởng phòng pháp chế Liên đoàn
Thương mại và công nghiệp Việt Nam
Chi nhánh tại TP.HCM (VCCI)

PGS.TS. NGUYỄN BÁ BÌNH

Trưởng khoa Khoa Pháp luật thương mại
quốc tế, Trường ĐH Luật Hà Nội,
Trọng tài viên VIAC

ÔNG BẠCH KHÁNH NHỰT

Phó Chủ tịch thường trực
Hiệp hội điều Việt Nam (VINACAS)

TS. NGUYỄN THỊ QUỲNH NGÀ

Giảng viên Bộ môn Kinh doanh và
Thương mại Quốc tế Cơ sở II Trường ĐH
Ngoại thương tại TP. HCM

THS. TRẦN PHƯƠNG ANH

Giảng viên Khoa Pháp luật thương mại
quốc tế, Trường ĐH Luật Hà Nội

Hội trường Đại học Ngoại thương Cơ sở II, TP. HCM
Hội trường Đại học Luật Hà Nội

BỨC TRANH HOẠT ĐỘNG GIAO THƯƠNG QUỐC TẾ TRONG BỐI CẢNH NHIỀU BIẾN ĐỘNG TRÊN THỊ TRƯỜNG

LS.VŨ XUÂN HƯNG
Trưởng phòng Pháp chế Trọng tài-VCCI HCM

1

NỘI DUNG

01

Điểm nhấn của hoạt động giao thương quốc tế tại Việt Nam trong bức tranh thế giới nhiều biến động

02

Khảo sát và con số đánh giá về rủi ro trong hoạt động giao thương quốc tế

2

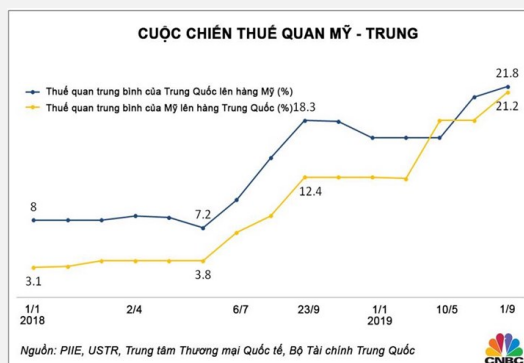
Điểm nhấn của hoạt động giao thương quốc tế tại Việt Nam trong bức tranh thế giới nhiều biến động

01

3

1.1. Bức tranh kinh tế thế giới nhiều biến động

+ CĂNG THẲNG THƯƠNG MẠI TRUNG QUỐC – HOA KỲ

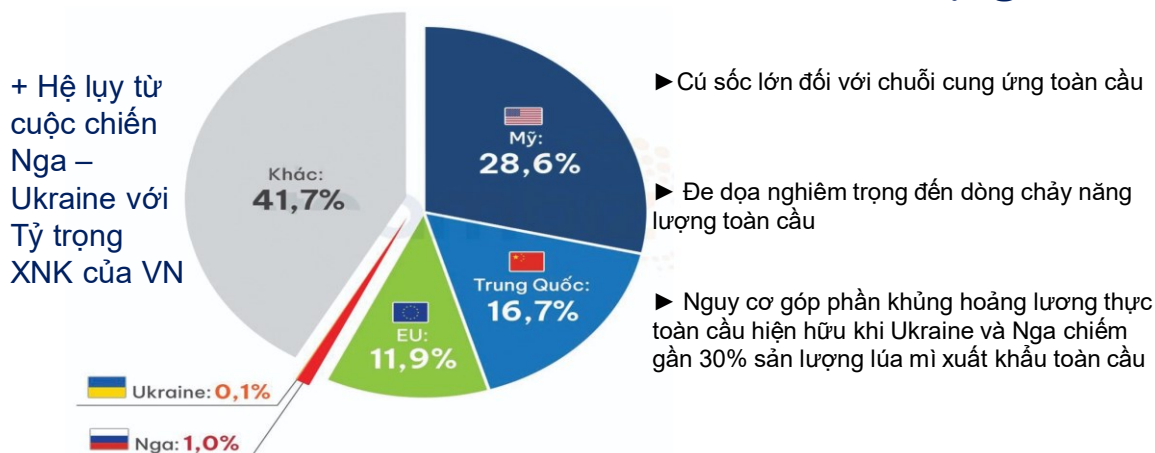

2018-2020:
Hoa kỳ đã
đánh thuế 25%
với 250 tỷ USD
hàng Trung
Quốc; Trung
Quốc đánh
thuế 25% lên
110 tỷ USD
hàng nhập
khẩu từ Hoa kỳ

Tham khảo: nhandan.vn

4

1.1. Bức tranh kinh tế thế giới nhiều biến động

Tổng kim ngạch xuất nhập khẩu của Việt Nam với Nga và Ukraine chỉ chiếm tỉ trọng nhỏ, nhưng áp lực lạm phát thế giới sẽ tác động trực tiếp đến Việt Nam. (Số liệu: Cục Xuất nhập khẩu)

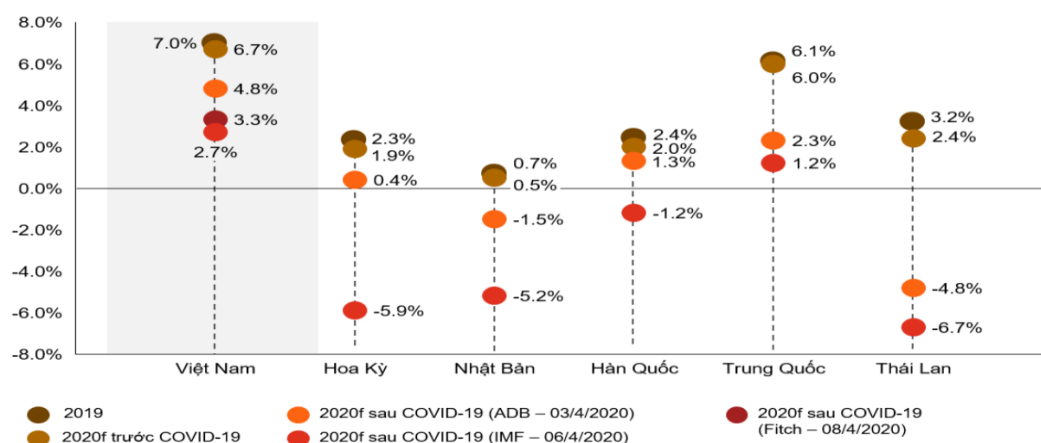
Tham khảo: diendandoanhnhgiep.vn

5

1.1. Bức tranh kinh tế thế giới nhiều biến động

Sửa đổi dự báo tăng trưởng tổng sản phẩm quốc nội (GDP) của một số quốc gia do sự bùng phát đại dịch COVID-19

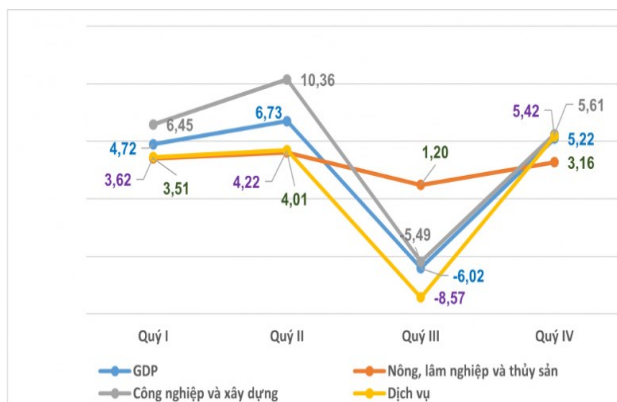
Đơn vị: phần trăm

Nguồn: ADB, IMF, FitchRatings, Nghiên cứu và Phân tích của PwC

6

1.3. Điểm nhấn của hoạt động giao thương quốc tế tại Việt Nam

Tốc độ tăng/giảm GDP các quý năm 2021 (%)

TĂNG TRƯỞNG KHU VỰC NÔNG, LÂM NGHIỆP VÀ THỦY SẢN BÈ ĐỖ CHO NỀN KINH TẾ VÀ “TẤM NỆM” CHO CÔNG TÁC AN SINH XÃ HỘI NĂM 2021

9

Khảo sát và con số đánh giá về rủi ro trong hoạt động giao thương quốc tế

02

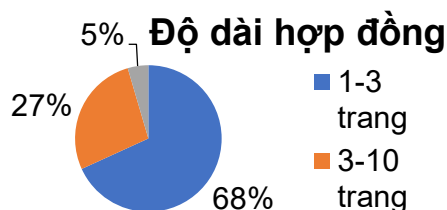
10

2.1. Khảo sát rủi ro về hợp đồng với doanh nghiệp trong hoạt động giao thương quốc tế

* **HỢP ĐỒNG**: 60,73% DN sử dụng phương tiện điện tử

Bảng 1. Tranh chấp hợp đồng MBHHQT doanh nghiệp Nghệ An thường gặp

STT	Loại tranh chấp	Số lượng	Phần trăm
1	Chậm trễ trong thanh toán	06	13,33%
2	Giao hàng chậm	13	28,89%
3	Không nhận hàng	02	4,44%
4	Giao hàng thiếu	06	13,33%
5	Giao hàng sai	08	17,78%
6	Không trả tiền	02	4,44%
7	Không giao hàng	03	6,68%
8	Hàng hóa không phù hợp	04	8,89%
9	Khác	01	2,22%
Tổng số		45	100%

Bảng 2. Hiểu biết của các DN Nghệ An về CISG

STT	Hiểu biết của doanh nghiệp	Số lượng	Phần trăm
1	Số DN không biết đến Công ước Viên	12	54,55
2	Số DN biết đến Công ước Viên	10	45,45
Tổng số		22	100

Nguồn: MAI ĐÌNH QUÝ (Lớp Cao học Luật Kinh tế, Trường Đại học Ngoại thương), 2020 – Khảo sát DN tỉnh Nghệ An

<https://tapchicongthuong.vn/bai-viet/han-che-nui-ro-trong-giao-ket-va-thuc-hien-hop-dong-mua-ban-hang-hoa-quoc-te-cho-doanh-nghiep-tinh-nghe-an-67701.htm>

11

VCCI: KHẢO SÁT PCI 2021

63 Tỉnh/Thành

Thiết chế pháp lý và ANTT

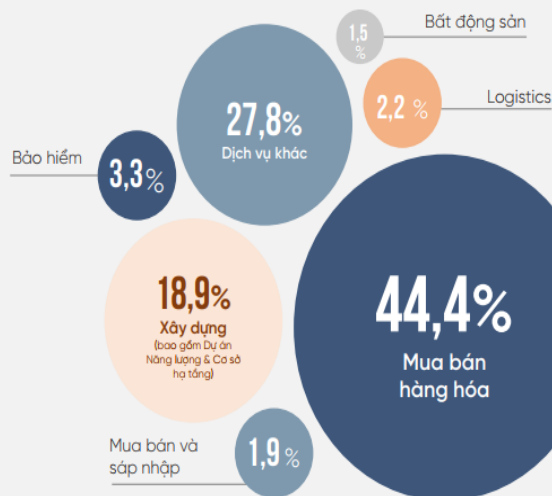
Tỉnh/Thành phố	Tỷ lệ DN tin tưởng vào khả năng bảo vệ của pháp luật về vấn đề bản quyền hoặc thực thi hợp đồng (% Đồng ý)	Tỷ lệ DN sẵn sàng sử dụng tòa án để giải quyết các tranh chấp (%)	Tỷ lệ các vụ án kinh tế đã được giải quyết (% TANDTC)	Các chi phí không chính thức từ khi khởi kiện đến khi bản án được thi hành ở mức chấp nhận được (% Đồng ý) - Biến mới năm 2021
Trà Vinh	94%	75%	63%	78%
Tuyên Quang	87%	78%	72%	70%
Vĩnh Long	97%	73%	67%	75%
Vĩnh Phúc	93%	70%	67%	65%
Yên Bái	93%	52%	92%	71%
TP.HCM	90%	62%	26%	62%
Thấp nhất	80%	30%	26%	55%
Trung vị	90%	59%	66%	71%
Cao nhất	97%	86%	95%	90%
Thứ hạng	31	24	63	56

Tham khảo: pcivietnam.vn

12

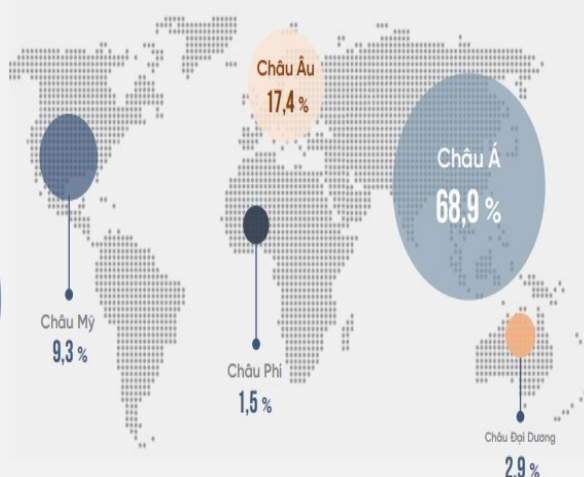
Hoạt động giải quyết tranh chấp tại VIAC

Thống kê lĩnh vực giải quyết tranh chấp năm 2021

Hoạt động giải quyết tranh chấp tại VIAC

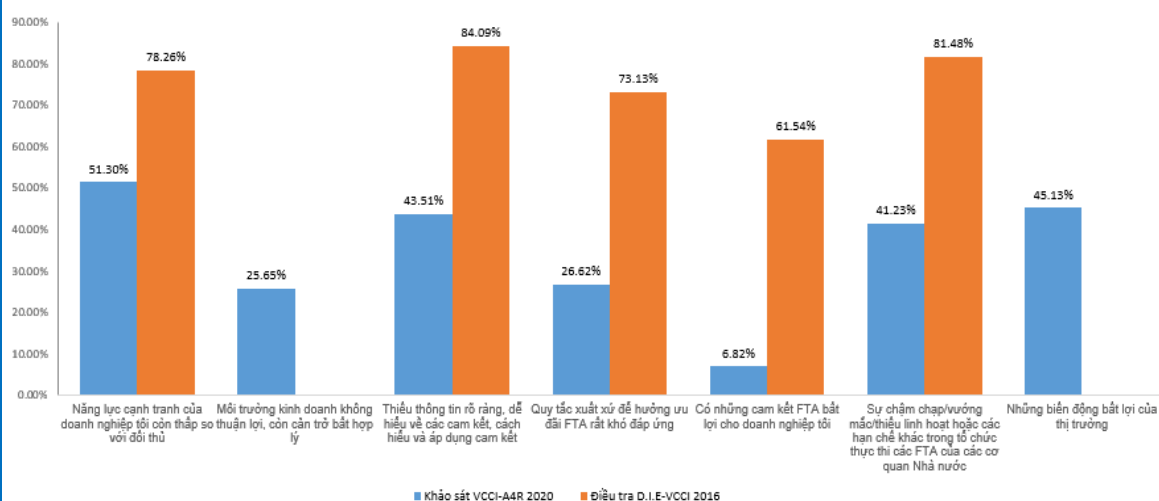
Thống kê các bên tham gia giải quyết tranh chấp tại VIAC

Nguồn: VIAC: Báo cáo Thương niên 2021

13

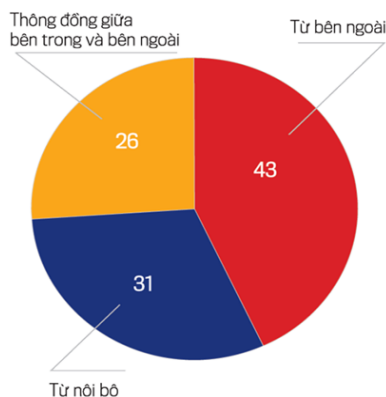
2.2. Khảo sát nhân tố cản trở doanh nghiệp hưởng lợi từ FTA

14

2.2. Khảo sát nhân tố cản trở doanh nghiệp hưởng lợi từ FTA

Phân loại lừa đảo (%)

Nguồn: PwC

Tỷ lệ doanh nghiệp cho biết họ là nạn nhân của lừa đảo và tội phạm kinh tế (%)

Nguồn: PwC

15

Hợp đồng XNK trong thực tế: Nhận diện rủi ro

Hợp đồng 1 TRƯƠNG PHÚ VINH Co., Ltd

Date: 09 January 2017
Contract No: 01

CONTRACT

Seller: TRƯƠNG PHÚ VINH ONE MEMBER CO., LTD
348D, NGUYỄN ĐÌNH CHIỂU STR, PHÚ HÙNG,
BEN TRE CITY, VIET NAM
TEL: +84 75 3829530 / FAX: +84 75 3812406

We as seller, hereby confirm having sold to you as Buyer, the following goods in accordance with all the provisions here of:

Buyer: PT DENIKIN INDUSTRI NUSANTARA
JL.WONOSORO KERTEK KM.6
WONOSORO JAWA TENGAH
TEL : +62 286 322208 / FAX : +62 286 323803

NO	DESCRIPTION OF GOODS	QUANTITY	UNIT / USD	AMOUNT (USD)
1	COCO CUTTING MACHINE	3 UNITS	900	2,700
2	SKIVE CUTTING MACHINE	2 UNITS	1,200	2,400
3	GRACILARIA CUTTING MACHINE	1 UNIT	1,800	1,800
TOTAL :				6,900

Say : U.S Dollars Six thousand nine hundred only

PACKING : Wood pallets
PAYMENT : By TT
Name of bank : Industrial commercial bank of Viet Nam
Branch / address : Ben Tre
Swift code : ICBVNVX780
Account no : 10202000036992
Name : Mr. Trương Phú Vinh
DESTINATION : Semarang port -Indonesia

Please sign and return the duplicate copy to us, do not make any charge in this Confirmation if any correction is necessary to reflect accurately all the provisions of our Contract Let us know immediately by email, and if we agree that the correction is necessary, we will send a revised confirmation for your signature.

ON BEHALF THE SELLER

ON BEHALF THE BUYER

TRƯƠNG PHÚ VINH

CHOU CHUNG LIEN

<https://songanhlogs.com/quy-trinh-nhap-khau-hang-hoa.html>

Hợp đồng 2, ...

18. Arbitration

In the event that arbitration is necessary to resolve any unforeseen disputes that may arise, after all other avenues to settle them have failed, then the arbitration shall be referred to the International Chamber of Commerce in Singapore Arbitration Council and whose finding shall be final. English law is applicable.

Both the Buyer and the Seller hereby undertake to comply strictly with all the terms and conditions of this Sales & Purchase Contract and any request for changes to the Contract must be made in writing and subject to the consent of both parties.

Both the Seller and Buyer fully understand the language used and agree to all of the abovementioned terms and conditions and do hereby enter into this Contract with their respective authorized signatures below.

100532904-C.T. NH
CÔNG TY
RÁCH NHÌM
HÀNH

GLOBAL PTE.
SINGAPORE

Contd.....P/3

16

VIAC
VIETNAM INTERNATIONAL ARBITRATION CENTRE

TRÂN TRỌNG CẢM ƠN!

Liên hệ: LS. Vũ Xuân Hưng
Trưởng phòng Pháp chế Trọng tài VCCI HCM
Email: vuxuanhung@vcci-hcm.org.vn
ĐT: 0909 170 171

17

VIAC
VIETNAM INTERNATIONAL ARBITRATION CENTRE

BỨC TRANH HOẠT ĐỘNG GIAO THƯƠNG QUỐC TẾ TRONG BỐI CẢNH NHIỀU BIẾN ĐỘNG

ÔNG BẠCH KHÁNH NHỰT
Phó Chủ tịch thường trực Hiệp hội điều Việt Nam (VINACAS)

18

NỘI DUNG

01

Tóm tắt vụ việc
Container Điều

02

Nguyên nhân

03

Bài học kinh nghiệm

19

TÓM TẮT VỤ VIỆC CONTAINER ĐIỀU

01

20

21

NGUYÊN NHÂN

Quá tin tưởng vào
Công ty Môi giới,
không kiểm tra thông
tin đối tác

2.

Phương thức thanh
toán nhiều rủi ro

1.

Trong thời gian dịch bệnh khó
khăn, có được những đơn
hàng lớn nên DN mong muốn
bán được hàng; nhất là vào
thời điểm thị trường ít có giao
dịch

3.

22

03 | BÀI HỌC KINH NGHIỆM

23

1.

BÀI HỌC CHO CÁC DOANH NGHIỆP

24

BÀI HỌC CHO CÁC DOANH NGHIỆP

01

Cần có sự kiểm tra đối tác một cách độc lập với môi giới. Vai trò của các Thương vụ tại nước sở tại là rất quan trọng.

02

Cần cảnh giác với các dấu hiệu bất thường từ đối tác; mặc dù, kẻ lừa đảo thường dùng các thủ đoạn rất tinh vi

03

Nên dùng các phương thức thanh toán an toàn hơn

04

Nên trao đổi thông tin với đồng nghiệp để phát hiện các dấu hiệu lừa đảo

05

Cần nhanh chóng báo cáo, nhờ sự trợ giúp của Hiệp hội ngành nghề khi xảy ra vụ việc

06

Cần chủ động và nỗ lực trong giải quyết vụ việc của mình

25

**BÀI HỌC
CỦA VINACAS**

2.

26

BÀI HỌC TRONG XỬ LÝ VỤ VIỆC CỦA VINACAS

Thường xuyên tiếp xúc, trao đổi thông tin với Hội viên, doanh nghiệp để phát hiện kịp thời các khó khăn, vướng mắc từ đó có biện pháp hỗ trợ, giúp đỡ kịp thời

Nắm bắt thông tin nhanh, đầy đủ, chính xác; từ đó đưa ra nhưng biện pháp giải quyết chính xác, kịp thời

Xác định đúng mức độ nghiêm trọng của vụ việc và đưa đến đúng cơ quan, cá nhân có thể giúp giải quyết

Triển khai các hoạt động kịp thời, đồng bộ; kết nối chặt chẽ giữa Doanh nghiệp với các Bộ, Ngành liên quan; với Thương vụ Việt Nam tại Ý, Mỹ, Thổ Nhĩ Kỳ; với Luật sư tại Ý

Coi trọng công tác truyền thông; phối hợp chặt chẽ ngay từ đầu với các cơ quan báo chí, phóng viên - Đây thực sự là lực lượng quan trọng, hoạt động hiệu quả trong quá trình giải quyết vụ việc

27

VIAC
VIETNAM INTERNATIONAL ARBITRATION CENTRE

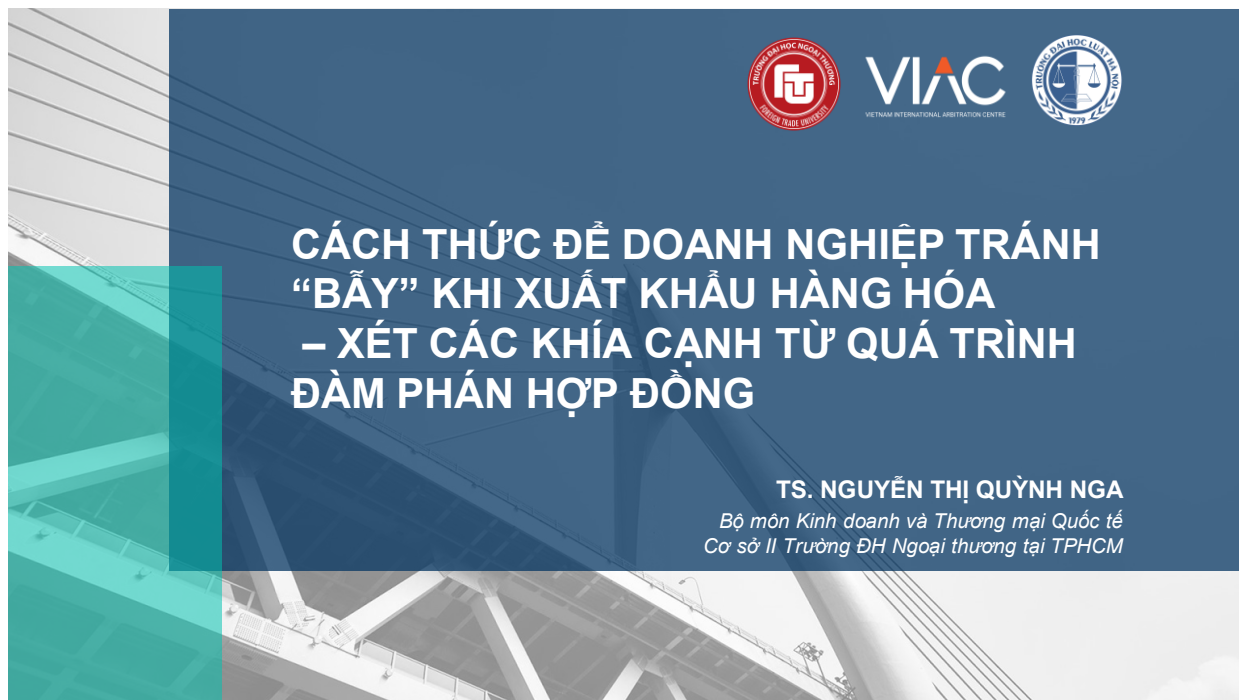

THANK YOU!

ÔNG BẠCH KHÁNH NHỰT

Phó Chủ tịch thường trực Hiệp hội điều Việt Nam (VINACAS)

28

CÁCH THỨC ĐỂ DOANH NGHIỆP TRÁNH “BÃY” KHI XUẤT KHẨU HÀNG HÓA – XÉT CÁC KHÍA CẠNH TỪ QUÁ TRÌNH ĐÀM PHÁN HỢP ĐỒNG

TS. NGUYỄN THỊ QUỲNH NGÀ
*Bộ môn Kinh doanh và Thương mại Quốc tế
Cơ sở II Trường ĐH Ngoại thương tại TP HCM*

29

NỘI DUNG

01

Xác định năng lực đối tác nước ngoài và kỹ năng thu thập thông tin.

02

Những vấn đề trong bộ chứng từ và phương thức thanh toán an toàn

30

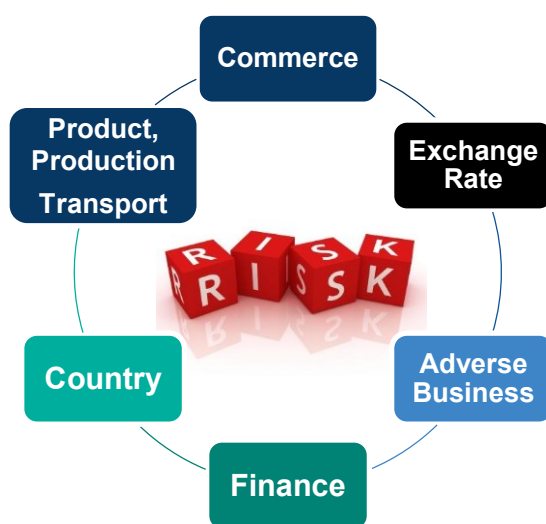

XÁC ĐỊNH NĂNG LỰC ĐỐI TÁC NƯỚC NGOÀI VÀ KỸ NĂNG THU THẬP THÔNG TIN

01

31

RỦI RO TRONG THƯƠNG MẠI QUỐC TẾ

32

TÌM HIỂU KỸ ĐỐI TÁC /BÊN MÔI GIỚI

- Tại sao phải kiểm tra?
- Cần kiểm tra những vấn đề gì?
- Kiểm tra bằng cách nào?

33

TẠI SAO PHẢI KIỂM TRA?

Mục đích: Hạn chế phát sinh tranh chấp, tránh sự lừa đảo

Kiểm tra kỹ vì nhiều khi sự lừa đảo nằm từ những chi tiết nhỏ nhất này

Kiểm tra tình trạng tài chính để tránh công ty ma hoặc gặp những công ty đang sắp phá sản dẫn đến việc mất cả hàng hóa cũng như tiền cược hay giải quyết tranh chấp phiền toái

34

CẦN KIỂM TRA NHỮNG VẤN ĐỀ GÌ?

- Tên và địa chỉ pháp lý
- Trường hợp chủ thể ký kết: Chi nhánh
- Đối tác mới: Kiểm tra tư cách pháp lý, năng lực tài chính.

35

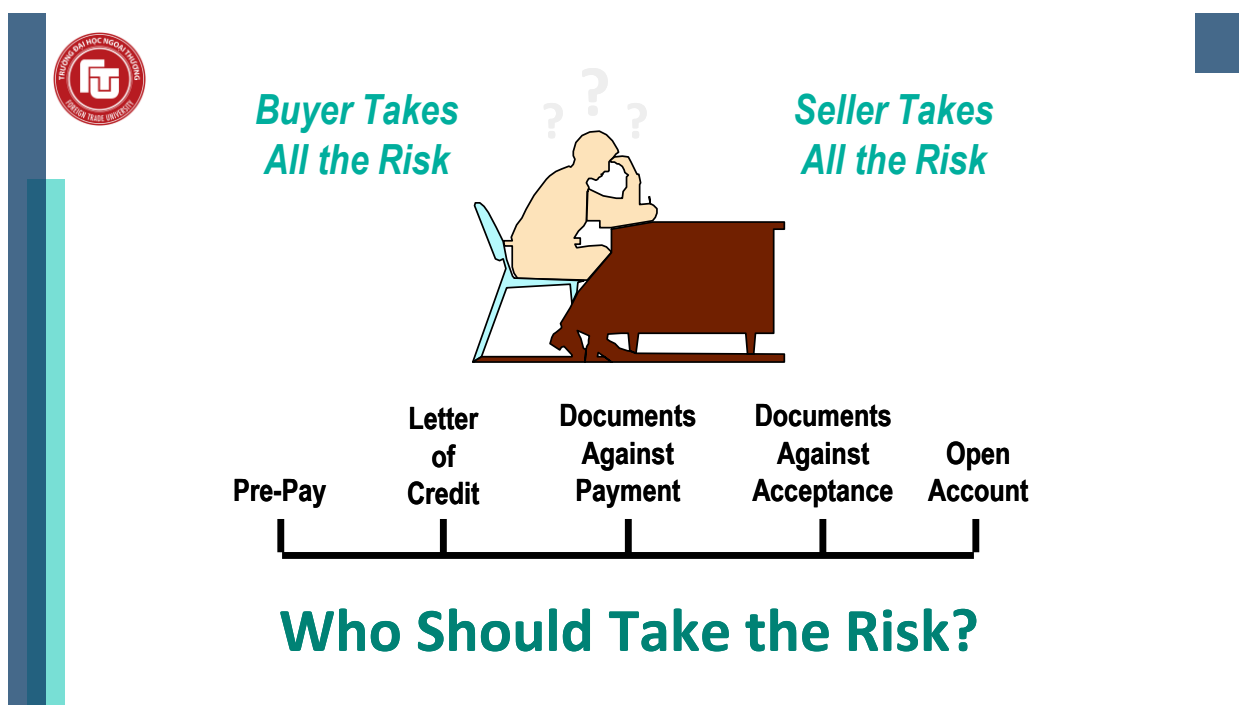
KIỂM TRA BẰNG CÁCH NÀO?

- Giấy tờ, tài liệu do cơ quan có thẩm quyền nước ngoài cấp – Hợp pháp hóa lãnh sự
- Tìm kiếm thông tin từ Thương vụ; cơ quan đại diện ngoại giao; Hiệp hội, VCCI, ngân hàng
- Các công ty cung cấp dịch vụ xác minh, các văn phòng luật sư ở nước ngoài
- Báo cáo tài chính có kiểm toán
- Các websites cung cấp thông tin uy tín về doanh nghiệp (<https://www.dnb.com>)
- Các websites đánh giá về môi trường kinh doanh, rủi ro quốc gia,
 - <https://globaleledge.msu.edu/>
 - <https://comtrade.un.org/>
 - <http://atlas.media.mit.edu>
 - <http://www.imf.org/external/country>
 - <https://data.worldbank.org/country>
 - <http://www.nationmaster.com>
 - <http://www.intracen.org/country>
 - https://www.wto.org/english/thewto_e/countries_e
 - <https://www.worldbank.org/en/programs/business-enabling-environment>
- Tham gia các diễn đàn về XNK, Logistics
- Kết hợp nhuần nhuyễn giữa tư duy KINH TẾ và tư duy PHÁP LÝ

36

37

38

HOW TO MAKE DECISION ?

TRAP choices:

1. **T**erminate Risk
2. **R**educe Risk
3. **A**ccept Risk
4. **P**ass on Risk

39

CÁC YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN LỰA CHỌN PHƯƠNG THỨC THANH TOÁN

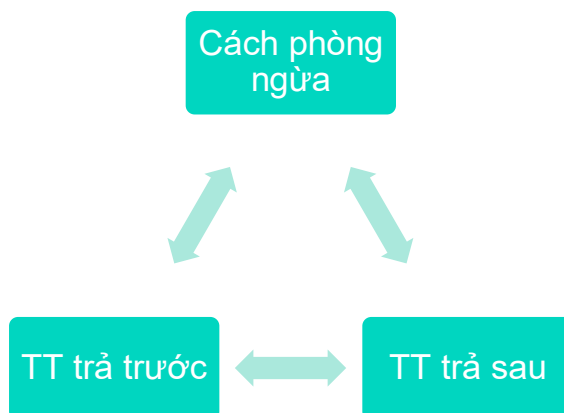

- Mối quan hệ đối tác
- Giá trị đơn hàng
- Mức độ cạnh tranh của ngành hàng/thị trường
- Tình hình chính trị, kinh tế, xã hội của nước người mua
- Các quy định quản lý ngoại hối
- Khoảng cách địa lý
- Tính chất hàng hóa
- Quy mô và loại hình giao dịch

40

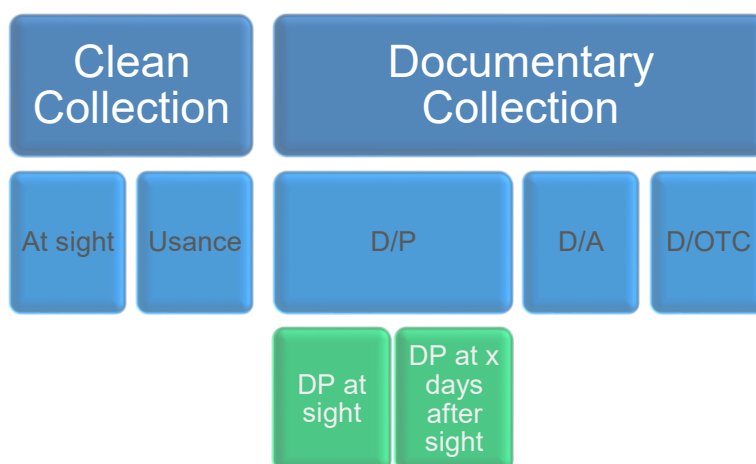
RỦI RO TRONG PHƯƠNG THỨC CHUYỂN TIỀN (TT)

41

CÁC LOẠI NHỜ THU

42

RỦI RO ĐỐI VỚI NGƯỜI XUẤT KHẨU DOCUMENTARY COLLECTION

NH xuất trình BCT
trước khi nhận
thanh toán/chấp
nhận thanh toán

Chữ ký chấp
nhận bị giả
mạo/không đủ
thẩm quyền ký

NK không
thanh toán khi
đến hạn

Trì trễ, dây
dưa trong việc
thanh toán

Toàn bộ hay một
phần chứng từ bị
thất lạc

không chịu bất cứ
trách nhiệm nào về
tổn thất hay hư hỏng,
mất mát hàng hóa

NHXT không
chuyển tiền cho
NH chuyển
chứng từ

Hàng hóa chưa
được bảo hiểm
đầy đủ

NHỮNG VẤN ĐỀ LƯU Ý VỀ BỘ CHỨNG TỪ

1. Từ góc độ người NK

- a. Chứng từ giả mạo, thông tin không chính xác

2. Từ góc độ người XK

- a. Giá trị/ Ý nghĩa của các chứng từ
- b. Cách phát hành/ký phát các chứng từ, số bản gốc, bản sao
- c. Thời gian, cách thức xuất trình

45

VIAC
VIETNAM INTERNATIONAL ARBITRATION CENTRE

THANK YOU!

TS. NGUYỄN THỊ QUỲNH NGÀ

*Bộ môn Kinh doanh và Thương mại Quốc tế
Cơ sở II Trường ĐH Ngoại thương tại TPHCM*

46

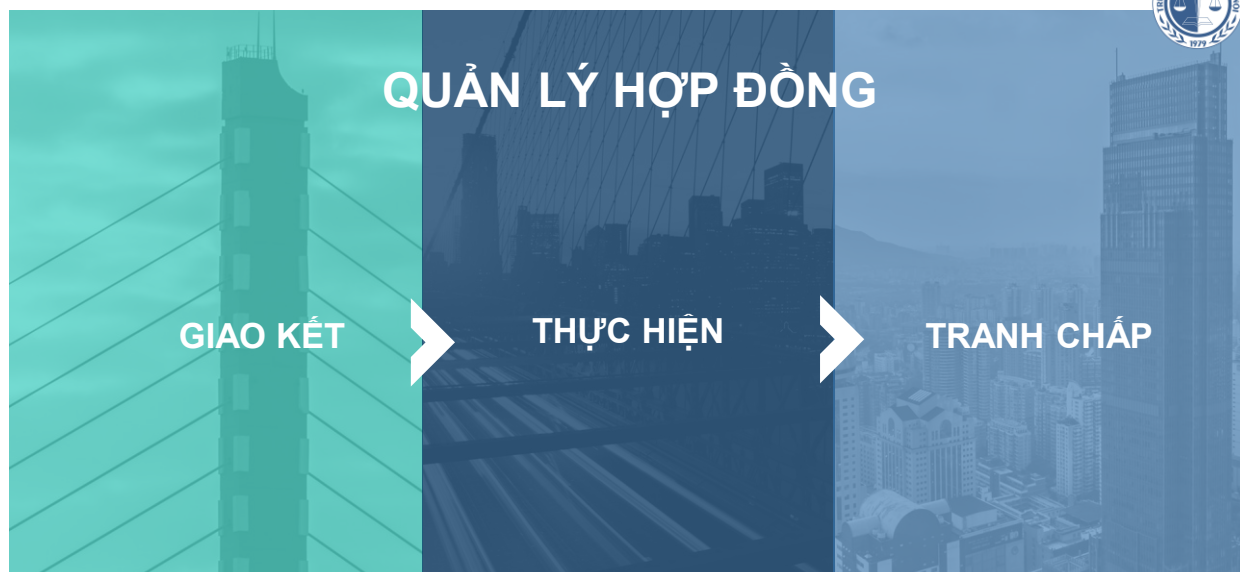
47

TABLE OF CONTENTS

	01 Rủi ro trong giao – nhận hàng hóa	02 Rủi ro liên quan đến chất lượng hàng hóa	03 Rủi ro liên quan đến trung gian thương mại
--	---	--	--

48

49

50

- Vấn đề về “khoảng thời gian hợp lý” để giao hàng
- Phân biệt thời điểm “chuyển dịch rủi ro” và thời điểm “chuyển quyền sở hữu” hàng hóa

51

RỦI RO TRONG VIỆC GIAO – NHẬN HÀNG HÓA

Case No. 7 [Amtsgericht Oldenburg in Holstein, Germany, 24 April 1990]

Người mua (Đức) đặt hàng quần áo từ người bán (Ý), hai bên thỏa thuận là hàng sẽ được giao vào tháng 7, 8 và 9; sau đó người bán đã giao đợt hàng đầu tiên vào cuối tháng 9.

Trong trường hợp này, xem xét về nghĩa vụ giao hàng của bên bán, Tòa án thấy rằng hàng hóa phải được giao đều đặn vào ba tháng 7, 8 và 9 (mỗi tháng 1/3 số hàng) chứ không phải toàn bộ hàng hóa được giao vào cuối tháng 9. Tuy nhiên, việc người bán giao hàng vào cuối tháng 9 cũng không cấu thành sự vi phạm cơ bản hợp đồng.

52

RỦI RO TRONG VIỆC GIAO – NHẬN HÀNG HÓA

Case 00 Civ. 9344 (SHS)

Bên mua (Hoa Kỳ) và bên bán (Đức) đã ký hợp đồng mua bán máy chụp cộng hưởng từ (MRI). Máy đã được bên bán giao cho tàu vận chuyển mà không bị hư hại và hoạt động tốt. Khi máy được giao đến điểm đến ở Hoa Kỳ, bên mua kiểm tra và thấy máy bị hư hỏng và cần được sửa chữa.

Bên mua cho rằng bên bán có trách nhiệm phải chi trả các chi phí sửa chữa máy hoặc chịu trách nhiệm bù đắp cho các hàng hóa bị hư hỏng.

Bên bán không đồng ý vì các bên thỏa thuận sử dụng điều kiện “CIF Cảng biển CIF New York” theo INCOTERMS, có nghĩa là người bán chịu trách nhiệm thanh toán chi phí, cước phí và bảo hiểm cần thiết để đưa hàng hóa đến cảng đến được chỉ định, nhưng rủi ro tổn thất sẽ chuyển sang người mua tại cảng gửi hàng.

Tòa án áp dụng Điều 67.1 CISG và cho rằng việc chuyển giao rủi ro và việc chuyển quyền sở hữu không cần thiết phải xảy ra đồng thời.

RỦI RO LIÊN QUAN ĐẾN CHẤT LƯỢNG HÀNG HÓA

02

RỦI RO LIÊN QUAN ĐẾN CHẤT LƯỢNG HÀNG HÓA

Chất lượng đúng
như quy định trong
hợp đồng

Nếu không thỏa
thuận về chất lượng
hàng hóa trong hợp
đồng, làm sao xác
định tính phù hợp về
chất lượng hàng
hóa?

Trong trường hợp
có tình huống phát
sinh nằm ngoài khả
năng dự liệu của
các bên?

55

RỦI RO LIÊN QUAN ĐẾN CHẤT LƯỢNG HÀNG HÓA

Case No. CISG/1997/23

Người mua đặt hàng polypropylene quy định như sau: Bao bì: 25 kg mỗi túi, được đóng gói bằng giấy nâu một lớp có lót màng PE; bao bì phải đủ chắc chắn để phù hợp với vận tải đường biển, đường bộ và đường thủy nội địa; và mỗi 15 tấn hàng hóa sẽ được đóng trong một container 1 × 20 feet.

Khi người mua nhận hàng, họ nhận ra rằng hàng hóa đã bị hư hỏng, hàng được đóng gói trong giấy nâu ba lớp và đã nộp đơn kiện người bán.

Hội đồng trọng tài nhận thấy người bán đã vi phạm hợp đồng vì đã đóng gói hàng hóa theo cách “không phù hợp với Hợp đồng”. Vì bao bì bị lỗi đã làm hỏng hàng hóa, người bán phải chịu trách nhiệm về những tổn thất mà người mua phải chịu.

56

RỦI RO LIÊN QUAN ĐẾN CHẤT LƯỢNG HÀNG HÓA

Case No. VIII ZR 67/04

Bên mua (Đức) đặt mua thịt lợn từ bên bán (Bỉ), hàng sẽ được vận chuyển từ địa điểm của bên mua tới các khách hàng của bên mua, sau đó sẽ được phân phối tiếp cho các doanh nghiệp ở Bosnia-Herzegovina. Hàng hóa được giao thành nhiều đợt vào các ngày 15/4, 27/4 và 07/5/1999.

Bắt đầu từ tháng 6/1999, ở Bỉ và Đức xuất hiện những nghi ngờ về việc thịt được sản xuất ở Bỉ bị nhiễm dioxin. Do đó, Đức đã ban hành một quyết định nhằm bảo vệ người tiêu dùng khỏi thịt lợn bị nhiễm dioxin của Bỉ, với nội dung quy định rằng các sản phẩm thịt sẽ không được bán trên thị trường trừ khi người bán xuất trình được giấy chứng nhận rằng thịt này không bị nhiễm độc.

EU cũng ban hành một quyết định bắt buộc phải có các giấy chứng nhận về việc hàng hóa không bị nhiễm dioxin, đặt yêu cầu về chất lượng và có thể tiêu thụ được.

Ngày 28/7/1999, những quyết định tương tự cũng được ban hành ở Bỉ về việc tịch thu các sản phẩm sống cùng các sản phẩm làm từ thịt bò và thịt lợn, bao gồm cả lượng hàng hóa đã được xuất khẩu trong khoảng thời gian này.

57

RỦI RO LIÊN QUAN ĐẾN CHẤT LƯỢNG HÀNG HÓA

Case No. VIII ZR 67/04 (tt)

Lô hàng bên mua đã mua bị lưu giữ ở kho của hải quan tại Bosnia-Herzegovina, và bên mua cần có một giấy chứng nhận về việc lượng hàng này không bị nhiễm dioxin để hải quan có thể trao trả hàng vào cuối tháng 6/1999. Ngày 01/7/1999, có thông báo gửi từ Bosnia-Herzegovina tới bên mua nói rằng lượng hàng nói trên đã bị cấm mua bán, và sau đó, bên mua đã liên tục yêu cầu bên bán gửi xác nhận đảm bảo an toàn của hàng hóa bên bán không thực hiện, và cuối cùng lượng hàng này đã bị tiêu hủy.

Bên mua không chấp nhận thanh toán nốt phần tiền hàng còn thiếu cho bên bán, khiến bên bán kiện bên mua tại Tòa án của Đức.

Tòa án đưa ra các quan điểm:

- Hàng hóa bị coi là không phù hợp với hợp đồng vì việc thịt bị nghi ngờ nhiễm dioxin khiến hàng hóa không còn khả năng được bán ra thị trường;
- Theo Điều 36.1 CISG, bên bán vẫn phải chịu trách nhiệm cho sự không phù hợp của hàng hóa kể cả khi sự không phù hợp này chỉ được phát hiện sau khi đã chuyển rủi ro từ người bán sang người mua;
- Người mua không phải thanh toán cho người bán giá trị của phần hàng hóa không phù hợp với hợp đồng

58

59

RỦI RO LIÊN QUAN ĐẾN TRUNG GIAN THƯƠNG MẠI

60

3.1. RỦI RO LIÊN QUAN ĐẾN BÊN MÔI GIỚI

Thiếu trung thực khi
cung cấp thông tin
của các bên mua bán

Thiếu các loại giấy
tờ chứng minh tư
cách cần thiết

Hứa bồi thường toàn bộ
hoặc một phần thiệt hại phát
sinh hoặc bảo đảm lợi
nhuận cho khách hàng

Không ký hợp đồng
cụ thể

Thúc ép khách hàng
về thời gian ký hợp
đồng

Tự ý đưa ra hứa hẹn, cam
kết, giao kết hợp đồng thay
cho bên được môi giới dù
không được ủy quyền

61

3.1. RỦI RO LIÊN QUAN ĐẾN BÊN MÔI GIỚI

VD: Công ty A (Việt Nam) giao kết hợp đồng với Công ty MG (Pháp), theo đó MG bán cho A hàng hóa là lô thuốc Amlodipine STADA 5mg Cap. Theo hợp đồng, A đã đặt cọc 30% tổng tiền hàng cho MG nhưng MG không giao hàng cho A do khó khăn trong việc huy động nguồn hàng.

Để giải quyết việc mua bán, MG gửi email đề nghị như sau:

1. MG sẽ môi giới cho A ký HĐ với Công ty B (Bỉ) là tập đoàn lớn, đảm bảo luôn có sẵn hàng hóa như trong hợp đồng để bán cho A;
 2. MG sẽ thay A thanh toán 30% tiền đặt cọc cho B để mua thuốc Amlodipine STADA 5mg Cap và cân trừ vào khoản tiền đặt cọc mà A đã trả cho MG.
 3. Với vai trò môi giới, MG sẽ đảm bảo lợi nhuận của A **từ việc mua bán Amlodipine STADA 5mg Cap**, đồng thời bồi thường mọi thiệt hại A phải chịu **từ việc mua bán Amlodipine STADA 5mg Cap**.
 4. Do A không thành thạo tiếng Anh, A sẽ chỉ liên hệ với B thông qua MG mà không trực tiếp liên hệ với B
- A gửi email trả lời đồng ý với đề xuất giao dịch môi giới của MG

62

3.1. RỦI RO LIÊN QUAN ĐẾN BÊN MÔI GIỚI

Sau khi ký hợp đồng, MG nói với A rằng B không có sẵn Amlodipine STADA 5mg Cap để giao vào thời điểm hiện tại, do đó B đề nghị sửa đổi hàng hóa trong hợp đồng thành thuốc Lodimax 5 là loại thuốc B đang có sẵn và đề nghị A đặt cọc trước 30%.

MG nhiều lần thuyết phục A rằng hai loại thuốc này có hoạt chất tương đồng nhau, thời buổi dịch bệnh kinh tế khó khăn, lượng thuốc khan hiếm nên A phải ký HĐ ngay.

A không đồng ý mua thuốc Lodimax 5 từ B, đồng thời buộc MG phải trả lại tiền đặt cọc từ hợp đồng mua bán giữa A và MG, phải chịu mọi trách nhiệm phát sinh từ việc B không giao hàng như thỏa thuận.

MG cho biết đã thay mặt A thanh toán 30% tiền đặt cọc mua Lodimax 5 cho B, do đó MG không còn nợ A tiền. MG cũng chỉ cam kết chịu trách nhiệm từ việc mua bán thuốc Amlodipine STADA 5mg Cap, trong khi A và B đã sửa đổi hợp đồng sang mua bán Lodimax 5 nên MG không phải chịu trách nhiệm.

B cho rằng MG đã thay mặt A thanh toán 30% tiền đặt cọc đồng nghĩa với việc A đã đồng ý với việc mua Lodimax 5 thay thế. Do đó, A phải nhận hàng và thanh toán nốt phần tiền còn lại cho B.

63

3.1. RỦI RO LIÊN QUAN ĐẾN BÊN MÔI GIỚI

Phân tích tình huống:

1. Việc MG cung cấp thông tin rằng B có sẵn hàng hóa sau đó lại nói rằng B không có hàng là biểu hiện gian dối đầu tiên. Với tư cách là bên môi giới, MG cần nắm rõ B có sẵn hàng hóa A cần hay không trước khi cung cấp thông tin cho A;
2. Việc MG cam kết bảo đảm lợi nhuận cho A cũng như bồi thường mọi thiệt hại trong hợp đồng là biểu hiện gian dối, bởi lẽ MG chỉ là bên môi giới chứ không phải bên ký kết và thực hiện HĐ. Hành động này của MG thực chất nhằm lôi kéo A ký kết hợp đồng bất hợp pháp;
3. Việc MG không ký kết hợp đồng môi giới cụ thể, rõ ràng với A mà chỉ trao đổi thông tin qua email khiến cho A gặp khó khăn khi truy cứu trách nhiệm của MG

64

3.1. RỦI RO LIÊN QUAN ĐẾN BÊN MÔI GIỚI

Phân tích tình huống:

(iv) cần chuẩn bị các phương án để bảo vệ quyền lợi của mình, bao gồm việc thuê Luật sư khởi kiện MG và B theo hướng: (a) MG không có thẩm quyền thay mặt A giao kết hợp đồng với B nên hợp đồng mua thuốc Lodimax 5 vô hiệu, (b) B không giao được thuốc Amlodipine STADA 5mg Cap nên A có cơ sở hủy bỏ hợp đồng do B vi phạm cơ bản nghĩa vụ hợp đồng; đồng thời (c) MG phải hoàn trả tiền đặt cọc cộng thêm tiền phạt cọc do vi phạm nghĩa vụ giao hàng cho A theo hợp đồng mua bán ban đầu.

(v) không mặc định tin tưởng hoàn toàn các đối tác, ngay cả khi các đối tác đến từ thị trường uy tín như Châu Âu

65

3.1. RỦI RO LIÊN QUAN ĐẾN BÊN MÔI GIỚI

Phân tích tình huống:

4. Việc MG lấy lý do dịch bệnh để nhiều lần thúc ép A ký hợp đồng khác loại hàng hóa bất chấp việc A không đồng ý mua có thể gây nghi ngờ về mục đích thực sự của MG.

5. Việc MG tự ý thay A trả tiền đặt cọc cho B là hành vi vượt quá thẩm quyền, là cơ sở gây nghi ngờ về sự gian dối.

6. Về phía A, A cần lưu ý:

(i) không được mặc định tin tưởng mọi thông tin MG cung cấp mà cần có biện pháp kiểm tra tính xác thực;

(ii) cần ký hợp đồng môi giới rõ ràng để xác định phạm vi quyền, nghĩa vụ cũng như truy cứu trách nhiệm nếu có vi phạm xảy ra

(iii) cần trực tiếp liên hệ với B (kể cả thuê phiên dịch) để tránh việc phụ thuộc hoàn toàn vào MG

66

3.2. RỦI RO LIÊN QUAN ĐẾN BÊN NHẬN ỦY THÁC

Ủy thác mua bán hàng hóa:

Bên nhận ủy thác thực hiện việc mua bán hàng hóa với danh nghĩa của mình theo những điều kiện đã thỏa thuận với bên ủy thác và được nhận thù lao ủy thác.

Case:

Cty A và Công ty B (Việt Nam) ủy thác cho Công ty C (Việt Nam) xuất khẩu gạo cho Công ty S (Singapore). S nợ tiền hàng của C. Nhưng C nợ thuế nên bị thu hồi Giấy Chứng nhận đăng ký kinh doanh và giải thể. Tiền nợ hàng?

67

VIAC
VIETNAM INTERNATIONAL ARBITRATION CENTRE

THANK YOU!

PGS. TS. NGUYỄN BÁ BÌNH

Trường Khoa Pháp luật Thương mại quốc tế, Trường Đại học Luật Hà Nội

Email: nguyenbabinhvn@gmail.com

THS. TRẦN PHƯƠNG ANH

Giảng viên Khoa Pháp luật Thương mại quốc tế, Trường Đại học Luật Hà Nội

Email: phuonganhtran2107@gmail.com

68